

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybės atstovų išvados dėl ES bendrų vertybių propagavimo per sportą

(2018/C 196/06)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

PRIMINDAMI, KAD:

1. Europos Sąjunga yra bendra klestinčio bei taikus sambūvio formavimo ir pagarbos įvairovei erdvė, grindžiama Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje pripažintomis ES bendromis vertybėmis, tai yra, pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.
2. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 straipsnyje nurodoma, kad Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją.
3. 2017 m. gegužės mėn. priimtas Europos Sąjungos darbo planas sporto srityje (2017–2020 m.), kuriame nustatyta, kad socialinė įtrauktis yra viena iš pagrindinių temų prioritetinės temos „Sportas ir visuomenė“ srityje, nurodant, kad ES bendrų vertybių propagavimas per sportą yra viena iš jo pagrindinių užduočių.
4. Gegužės mėn. turi būti priimta Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo propagavimo.
5. Sportas nuo 2011 m. yra įtrauktas į Europos Sąjungos programą „Erasmus +“. Praėjus trisdešimčiai metų po to, kai buvo pradėta pirmoji programa, daugiau kaip devyni milijonai europiečių galėjo pasinaudoti galimybe studijuoti, mokytis, mokyti ar užsiimti savanoriška veikla kitoje šalyje ir taip geriau suvokti savo bendras vertybes.
6. Naujausia ES iniciatyva skatinamas jaunųjų europiečių solidarumas, bendradarbiavimas ir partnerystė jaunimo srityje per įvairią solidarumo veiklą, įskaitant sportą.
7. Susidarė politinis kontekstas, kaip išdėstyta priede.

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

8. Vertybės yra Europos Sąjungos pagrindas. Šių išvadų tikslas yra stiprinti vienodą valstybių narių bendrų vertybių sąvokos supratimą, puoselėti priklausymo Europos Sąjungai jausmą, taip pat, kai tinkama, propaguoti šias vertybes už ES ribų, kartu sukuriant tvirtą pagrindą žmonių tarpusavio dialogui visoje Europoje.
9. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės šiuo metu susiduria su svarbiais ekonominiais, politiniais bei socialiniais uždaviniais, kurie skirtingose valstybėse narėse skiriasi. Sportas gali padėti užtikrinti darnų vystymąsi ir tinkamai spręsti visa apimančius socialinius bei ekonominius ir su saugumu susijusius uždavinius, su kuriais susiduria ES.
10. Baltojoje knygoje dėl Europos ateities pabrėžiama, kad „[...] tai, ko tikimės [...] iš mums brangių Europos vertybių, nesikeičia. Norime visuomenės, kurioje aukščiausios vertybės būtų taika, laisvė, tolerancija ir solidarumas. Šios vertybės jungs europiečius ir bus vertos kovos.“⁽¹⁾
11. Europos Komisijos baltojoje knygoje dėl sporto (2007 m.) pabrėžiamas svarbus sporto indėlis siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos bei didesnės visuomenės integracijos išnaudojant sporto galimybes užtikrinti socialinę įtrauktį, integraciją ir lygias galimybes, taip pat akcentuojant, be kita ko, kad rasizmas bei ksenofobija ir jaunų žaidėjų išnaudojimas yra nesuderinami su ES bendromis vertybėmis.
12. 2018 m. – Europos kultūros paveldo metų tikslas yra didinti informuotumą apie bendrą istoriją ir vertybes ir skatinti žmones tirti turtingą ir įvairų Europos kultūros paveldą, kurio dalimi yra tradicinės sporto šakos ir žaidimai.
13. Organizuotas ir neorganizuotas sportas, lygiai kaip švietimas, darbas su jaunimu ir kultūra, gali atlikti tam tikrą vaidmenį siekiant propaguoti ES bendras vertybes.

⁽¹⁾ Dok. ST 6952/17.

14. Visos pagrindinės sporto srityje veikiančios tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, UNESCO, Europos Taryba, Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis parolimpinis komitetas ir Pasaulio antidopingo agentūra, pripažįsta, kad sportas gali išugdyti tokias vertybes kaip sąžiningumas, komandinis darbas, demokratija, tolerancija, lygybė, disciplina, įtraukumas, atkaklumas ir pagarba, kurios galėtų padėti propaguoti ir skleisti ES bendras vertybes.

PRIPAŽINDAMI, KAD:

15. Visi žmonės turėtų turėti galimybę sportuoti ir pasijusti visuomenės dalimi, o įvairūs su sportu susiję sektoriai pagal savo galimybes gali padaryti tai, kas įmanoma, kad būtų skatinama integracija, taip pat suteikti lygias galimybes užsiimti sportu ir išvengti diskriminacijos bei socialinės atskirties.
16. Sportas gali padėti kurti ir plėtoti pilietinę visuomenę ir socialinį darnumą. Reikia puoselėti bendrą europiečių priklausymo tam tikrai bendrijai jausmą – politinį ir kultūrinį. Kadangi sportas yra visiems suprantama universali kalba, bendrų vertybių perteikimas ir akcentavimas per sportą, naudojant novatoriškus neformaliojo ir savaiminio mokymosi metodus, gali padėti užkirsti kelią netolerancijai, socialinei atskirčiai, įskaitant lyčių stereotipus ir mizoginiją, rasizmui, ksenofobijai ir marginalizacijai.
17. Sportas vertybes gali įtvirtinti natūraliai ir geranoriškoje aplinkoje. Tokios vertybės kaip tarpusavio pagarba, sąžiningumas, draugystė, solidarumas, tolerancija ir lygybė turėtų būti natūraliai būdingos visiems, kurie sportuoja klubuose, mokyklose, tiek rekreacinio, tiek profesionalaus sporto srityje.
18. Sporto, jeigu jame akcentuojama lygybės vertybės, indėlis į socialinę sanglaudą ir kuriant įtraukias, tvirtas bendruomenes taip pat gali padėti plėtojant veiksmingą, demokratišką ir teisingą visuomenę. Sporto instruktoriai ir treneriai gali atlikti tam tikrą vaidmenį siekiant per sportą stiprinti ES bendras vertybes.
19. Jau esama gerų iniciatyvų ES lygmeniu, kurios padeda geriau suprasti ES bendras vertybes, tokių kaip sporto projektai, parengti ir remiami naudojantis Europos struktūriniu fondu ir programa „Erasmus +“.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

20. Kai tinkama, išnagrinėti galimybę imtis iniciatyvų ir veiksmų, kuriais būtų propaguojamas sportas kaip būdas plėtoti visų žmonių, nepriklausomai nuo amžiaus, lyties ir aplinkos, socialines, pilietines ir tarpkultūrines kompetencijas, ir remti tokias iniciatyvas bei veiksmus. Tai gali būti daroma remiant ir skatinant vietos ir regionų valdžios institucijas, bendradarbiaujant su sporto klubais, mokyklomis, jaunimo organizacijomis, įskaitant nevyriausybinę organizacijas.
21. Kai tinkama, propaguoti ES bendras vertybes svarbių sporto renginių, organizuojamų sporto sektoriaus atstovų, dažnai bendradarbiaujant su valdžios institucijomis, kontekste. Svarbūs sporto renginiai gali būti puiki proga didinti sportininkų, savanorių, taip pat sirgalių informuotumą.
22. Kai aktualu, vedant struktūrinį dialogą propaguoti ES bendras vertybes sporto sektoriaus atstovams nacionaliniu lygmeniu.
23. Kai tinkama, pasinaudoti tarptautinio bendradarbiavimo suteikiama galimybe tarptautiniu lygmeniu propaguoti ir perteikti būtinybę gerbti ES bendras vertybes.
24. Skatinti ir, kai įmanoma, remti sporto organizacijas stiprinant gerą valdymą šių organizacijų viduje ir, kai tinkama, įtraukti šias vertybes į jų etikos gaires ar lygiaverčius dokumentus.
25. Skatinti švietimo įstaigas propaguoti su bendromis vertybėmis sporte susijusią veiklą.
26. Kai aktualu, propaguoti kovą su rasizmu ir ksenofobija, lyčių stereotipais ir mizoginija, jaunų sportininkų išnaudojimu, visų formų diskriminacija ir smurtu stadionuose, taip pat nesąžiningumo atvejais sporto sektoriuje. Remti sporto organizacijas kovojant su šiais pažeidimais, pavyzdžiui, plėtojant ir propaguojant iniciatyvas, į kurias įtraukiami sirgaliai. Tai galėtų apimti švietimo programas arba informuotumo didinimo kampanijas bendradarbiaujant su sporto organizacijomis, kurios moko pagarbos žmogaus orumui, taikos ir nediskriminavimo.

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

27. Plėtoti ir analizuoti jau esamas iniciatyvas, pavyzdžiui, Europos sporto savaitės iniciatyvą, siekiant propaguoti ES bendras vertybes.
28. Kai tinkama, įtraukti sportą į išorės santykius, siekiant propaguoti ES bendras vertybes, pavyzdžiui, įtraukiant judumą ir gebėjimų stiprinimą arba remiant sąžiningumą sporte, taip pat įtraukiant sportą į diskusijas ir aukšto lygio dialogus su trečiosiomis valstybėmis.

29. Skleisti sėkmingus projektus ir iniciatyvas tarp valstybių narių ir už ES ribų kaip priemonę ES bendroms vertybėms propaguoti.
30. Pasinaudoti dabartinio ir būsimo Europos socialinio fondo, programos „Erasmus+“ ir būsimų ES programų teikiamomis galimybėmis akcentuoti ir propaguoti ES bendrų vertybių svarbą.
31. Propaguoti vaidmenį, kurį sporto organizacijos galėtų atlikti solidarumo, judumo ir gebėjimų stiprinimo iniciatyvose, Europos Komisijai teikiant paramą, ir užtikrinti, kad sporto organizacijos žinotų apie šias galimybes.
32. Skatinti sporto organizacijas propaguoti trečiųjų valstybių, įskaitant šalis kandidates, dalyvavimą ne pelno siekiančiuose sporto renginiuose ir iniciatyvose.

PRAŠO SPORTO SEKTORIAUS ATSTOVŲ:

33. Pasinaudoti galimybe rengti svarbius tarptautinius sporto renginius ir įgyvendinti esamas sporto organizacijų iniciatyvas siekiant propaguoti ES bendras vertybes.
34. Aktyviai dalyvauti struktūrinio dialogo iniciatyvose siekiant valdžios institucijas ir ES institucijas geriau informuoti apie savo politiką.
35. Apsvarstyti galimybę į švietimo programas ir treneriams, pagalbiniam personalui, savanoriams bei kitiems atitinkamiems subjektams skirtą mokymo metodiką įtraukti modulius apie per sportą diegiamų ES bendrų vertybių svarbą ir geresnį supratimą.
36. Skatinti sporto žiūrovams ir sirgaliams skirtas informavimo kampanijas ir iniciatyvas, kad jomis būtų propaguojamos ir dar kartą pakartojamos ES bendros vertybės siekiant kovoti su smurtu stadionuose. Mėgėjiško lygmens organizacijų dalyvavimas šiuo tikslu yra būtinas.
37. Kai tinkama, naudoti novatoriškus neformaliojo ir savaiminio mokymosi metodus siekiant per sportą perteikti ES bendras vertybes.
38. Toliau plėtoti abipusiai naudingus ES valstybių ir trečiųjų valstybių mėgėjiško sporto organizacijų ryšius ir mainus dalijantis vertybėmis ir principais ir iliustruojant diplomatinę tokių žmonių tarpusavio santykių vertę.

—

PRIEDAS

Politinis kontekstas

1. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2017 m. liepos 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d.) (OL C 189, 2017 6 15, p. 5).
 2. Tarybos išvados dėl darbo su jaunimu vaidmens padedant jaunuoliams ugdyti esminius gyvenimo įgūdžius, kurie palengvina jų sėkmingą perėjimą į suaugusiųjų gyvenimą, aktyvų pilietiškumą ir profesinį gyvenimą (OL C 189, 2017 6 15, p. 30).
 3. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų išvados dėl radikalizacijos, vedančios prie smurtinio ekstremizmo, prevencijos (OL C 467, 2016 12 15, p. 3).
 4. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų išvados dėl jaunimo sektoriaus vaidmens taikant integruotą ir įvairius sektorius apimančią požiūrį jaunimo smurtinio radikalėjimo prevencijos ir kovos su juo srityje (OL C 213, 2016 6 14, p. 1).
 5. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų išvados dėl trenerių vaidmens visuomenėje (OL C 423, 2017 12 9, p. 6).
 6. 2007 m. liepos 11 d. Komisijos baltoji knyga dėl sporto (dok. KOM (2007) 391 galutinis).
 7. Komisijos baltoji knyga dėl Europos ateities (2017 m.) (dok. ST 6952/17).
 8. Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto (dok. ST 5462/18).
 9. Paryžiaus deklaracija dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo pasitelkiant švietimą.
 10. EP Kultūros ir švietimo komitetas. *European Identity Study* (2017 m.).
 11. EP Kultūros ir švietimo komitetas. *Teaching Common Values in Europe* (2017 m.).
 12. UNESCO iniciatyva „*Values Education through Sport*“ (2017 m.).
 13. Tarptautinė chartija dėl fizinio lavinimo, fizinio aktyvumo ir sporto, patikslinta redakcija, (UNESCO), 2015 m.
 14. Ministrų komiteto rekomendacija valstybėms narėms Nr. R (92) 13 Rev dėl peržiūrėtos Europos sporto chartijos (2001 m.), patikslinta redakcija.
 15. Europos Taryba, Sporto etikos chartija, patikslinta redakcija, 2010 m.
-